

Kursy komparatystyczne w roku akademickim 2018/2019

Literatury powszechne

1. Literatura powszechna XVI-XVII w.: dr hab. Katarzyna Mroczkowska-Brand
2. Literatura powszechna XVIII-XIX w.: prof. dr hab. Maria Korytowska
3. Literatura powszechna XX w.: dr hab. Iwona Puchalska

Studia I stopnia (licencjackie)

Literatury porównawcze I stopnia (60h, zaliczenie z oceną)

1. dr hab. Iwona Puchalska: *Wątki spirytystyczne w literaturze europejskiej XVI-XX wieku*
2. dr hab. Joanna Wojnicka: *Film i inne sztuki (literatura, teatr, malarstwo)*
3. dr hab. Paweł Bukowiec: *Doświadczenie totalitaryzmu w literaturach środkowoeuropejskich po roku 1945*
4. dr Małgorzata Sokalska: *Portret - między malarstwem i literaturą*
5. dr Mateusz Skucha: *Światowa proza kobiet. Wiek XIX*
6. dr Stanisław Dziedzic: *Zarządzanie kulturą w mieście historycznym*

Seminaria licencjackie

1. dr hab. Paweł Bukowiec: *Współczesny teatr polski wobec literatury*
2. dr Małgorzata Sokalska: *Adaptacje, transfery i przekłady*
3. dr Jakub Koryl: *Kanony antyczne w literaturze europejskiej*

Inne kursy

1. Podstawy warsztatu literaturoznawczego (I rok): dr Anita Całek, dr Beata Kałęba
2. Retoryka, stylistyka i argumentacja logiczna (I rok): dr Wojciech Ryczek
3. Historia i metodologia komparatystyki (II rok): dr hab. Olga Płaszczewska
4. Literatura oświecenia i romantyzmu (II rok): dr hab. Magdalena Siwiec (wykład), mgr Elżbieta Koziółkiewicz (ćwiczenia, I semestr), dr Jakub Czernik (ćwiczenia, II semestr)

Studia II stopnia (magisterskie)

Literatury porównawcze II stopnia (30h, zaliczenie z oceną)

semestr I:

1. prof. dr hab. Maria Korytowska (I sem.): *Paideia w literaturze, literatura w paidei*
2. prof. dr hab. Elwira Buszewicz (I sem.): *Dialogi z cieniami. Przywoływanie umarłych poetów i bohaterów ich utworów w literaturze europejskiej (od Dantego do Brodskiego)*

3. prof. dr hab. Roman Dąbrowski (I sem.): *O znaczeniu i urokach rokoka w sztuce, obyczaju i literaturze. Wybrane problemy z oświeceniowej kultury francuskiej i polskiej*
4. dr hab. Jarosław Fazan (I sem.): *Polska i światowa literatura najnowsza - lektury porównawcze i kontrastowe*
5. dr hab. Dorota Jarząbek (I sem.): *Od rękopisu do przedstawienia. Teatr XIX wieku w świetle krytyki genetycznej*
6. dr Małgorzata Sokalska (I sem.): *Opera w kulturze*
7. dr Wojciech Ryczek (I sem.): *Ironia – retoryka, filozofia, literatura*

semestr II:

8. prof. dr hab. Grażyna Stachówna (II sem.): *Filmowe adaptacje dzieł literackich, czyli ekwiwalenty, konkretyzacje i twórcze zdrady*
9. prof. dr hab. Maciej Urbanowski (II sem.): *Gest śmiechu w literaturze nowoczesnej*
10. dr hab. Katarzyna Mroczkowska-Brand (II sem.): *Obecność nieobecnych w pokolonialnych wariantach synkryzmów kulturowych (współczesna literatura światowa)*
11. dr hab. Iwona Puchalska (II sem.): *Muzyka w liryce europejskiej XIX i XX wieku*
12. dr Jakub Czernik (II sem.): *Literatura nomadyczna: podróż - przekład - migracja - światowość*
13. dr Lidia Grzybowska (II sem.): *Satyra i parodia w literaturze*
14. dr Joanna Winiewicz-Wolska (II sem.): *Rzeczywistość i symbol w malarstwie dawnych mistrzów. Meandry interpretacji obrazów*

Inne kursy:

1. Komparatystyczne warsztaty metodologiczne (I rok): dr hab. Magdalena Siwiec
2. Seminaria magisterskie (I rok): dr hab. Iwona Puchalska
3. Literatura obca: dr hab. Olga Płaszczewska (literatura włoska)

Opisy kursów

Studia I stopnia (licencjackie)

Literatury porównawcze I stopnia (60h, zaliczenie z oceną)

1. dr hab. Iwona Puchalska: *Wątki spirytystyczne w literaturze europejskiej XVI-XX wieku*

Zajęcia poświęcone analizie i konfrontacji wybranych utworów powstałych w różnych epokach i kontekstach kulturowych oraz reprezentujących różne gatunki i rejestry literackie (między innymi *Hamlet* Shakespeare'a, *Dziadów* część IV Mickiewicza, *Emancypantki* Prusa, *Profil Białej Damy* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, *Obrót śruby* Jamesa, *Sto lat samotności* Marqueza...), połączonych obecnością wątków spirytystycznych, których analiza będzie prowadzona na tle kulturoznawczym i historycznym, w połączeniu z refleksją nad kategorią prawdopodobieństwa dzieła literackiego jak również nad światopoglądowymi, epistemologicznymi i religijnymi uwarunkowaniami tworzenia i odbioru utworów literackich.

2. dr hab. Joanna Wojnicka: *Film i inne sztuki (literatura, teatr, malarstwo)*

Celem wykładu jest zaprezentowanie inspiracji i wpływów, jakie kino od początku swojego istnienia czerpało z innych sztuk, a także tego, jak filmowcy w sposób oryginalny korzystali z tych zdobyczy, czyniąc z nich nie tylko wzorce, ale włączając je bezpośrednio w materię filmową. Inspiracje te dotyczą nie tylko tematów, ale także estetyki obrazu, form narracyjnych, eksperymentów dotyczących inscenizacji i metod aktorskich. Relacje pomiędzy filmem a innymi sztukami są niezwykle złożone, zmieniały się i rozwijały od początku XX wieku. Kino czerpało zarówno z teatru (Wielka Reforma, formy teatru japońskiego, techniki aktorskie - system Staniewskiego, aktorstwo ekspresjonistyczne), literatury (adaptacje), jak i malarstwa (estetyka obrazu filmowego, problem kompozycji, cytaty i nawiązania do konkretnych dzieł), wchodząc w interesujący dialog z innymi sztukami, ale też wpływając na nie.

3. dr hab. Paweł Bukowiec: *Doświadczenie totalitaryzmu w literaturach środkowoeuropejskich po roku 1945*

Kurs zostanie poświęcony komparatystycznym interpretacjom epickich i dramatycznych (fabularnych i niefabularnych) reprezentacji opresji politycznej, zwłaszcza totalitarnej, w literaturach środkowo- i wschodnioeuropejskich. Europę Środkową i Wschodnią chcę rozumieć szeroko, co oznacza, że omawiane będą m.in. teksty napisane po białorusku, czesku, w jidysz, po litewsku, niemiecku, polsku, rosyjsku, rumuńsku, słowacku, ukraińsku, węgiersku. Tło historycznoliterackie postaram się zarysowywać jak najoszczędniej, skupiając uwagę swoją i uczestników kursu na lekturze wybitnych utworów literackich. Wśród autorów, których dzieła zamierzam omawiać, są zarówno twórcy o statusie klasyków, jak Herta Müller czy Kertész Imre, ale też pisarze dopiero aspirujący do tej pozycji (Sigita Parulskis, Pavol Rankov, Varujan Vosganian itd.).

4. dr Małgorzata Sokalska: *Portret - między malarstwem i literaturą*

Zajęcia służą zarysowaniu problematyki relacji literacko-malarskich w świetle różnych teorii badawczych oraz na konkretnym przykładzie portretu – jako specyficznej formy przedstawiania w malarstwie oraz jako motywu literackiego. Oddanie w malarstwie, rzeźbie czy rysunku ludzkich kształtów, ukazanie podobieństwa twarzy do realnego pierwowzoru, jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych tematów dzieł plastycznych. Zajęcia pozwolą zapoznać się z historycznym zarysem rozwoju techniki portretowej. Wiedza ta zostanie powiązana z analizą dzieł literackich (a także filmowych i in.), w których portret został wykorzystany jako znaczący motyw. Relacja między sportretowaną osobą i jej konterfektem, a często również autorem podobizny, niekiedy także – jej posiadaczem, w wielu tekstach wykorzystana zostaje jako węzeł fabularny, źródło perypetii, motyw ważny dla wymowy ideowej.

5. dr Mateusz Skucha: *Światowa proza kobiet. Wiek XIX*

Przedmiotem wykładu będzie światowa proza kobiet w – szeroko rozumianym – XIX wieku (1789 – 1914). Po omówieniu kontekstu historycznego (sytuacja kobiet w tym czasie, dążenia emancypacyjne), interpretacji poddane zostaną wybrane teksty ówczesnych pisarek, zwłaszcza z kręgu anglosaskiego (m.in. Jane Austen, Mary Shelley, Emily Brontë, Charlotte Brontë, George Eliot, Charlotte Gilman, Edith Wharton, Edith Nesbit, Mary Freeman, Olive Schreiner) oraz polskiego (m.in. Narcyza Żmichowska, Eliza Orzeszkowa, Maria Konopnicka, Gabriela Zapolska, Maria Komornicka, Zofia Nałkowska, Maria Jehanne Wielopolska, Ewa Łuskińska, Eleonora Kalkowska, Zuzanna Rabska). Uwzględniony będzie również kontekst europejski (zwłaszcza francuski, rosyjski i ukraiński). Z opracowań wykorzystane będą na przykład ustalenia Elaine Showalter, Sandry Gilbert, Susan Gubar, Maria Janion, Krystyny Kłosińskiej i Grażyny Borkowskiej. Podczas ćwiczeń analizie i interpretacji poddane zostaną teksty niektórych z wymienionych wyżej autorek. Celem kursu jest omówienie twórczości wybranych pisarek, a przede wszystkim prezentacja historii literatury kobiet w XIX wieku.

Forma zaliczenia:

- obecność,
- aktywny udział w ćwiczeniach,
- egzamin pisemny na ocenę.

6. dr Stanisław Dziedzic: *Zarządzanie kulturą w mieście historycznym*

Seminaria licencjackie

1. dr hab. Paweł Bukowiec: *Współczesny teatr polski wobec literatury*

Zajęcia będą polegać na wspólnym oglądaniu i analizie wybranych przedstawień teatralnych, mających swą premierę po roku 2000. Ich dobór posłuży pokazaniu, jak współczesny teatr polski traktuje literaturę (zarówno polską, jak i obcą). Będziemy zwracać uwagę przede wszystkim na te różnorodne aspekty tekstu teatralnego, które są „drażliwe” z literaturoznawczego i literackiego punktu widzenia. Znajdą się wśród nich: kontrowersyjny status autora, granice swobody reżyserskiej, problem wierności przedstawienia wobec tekstu literackiego, specyficzne funkcjonowanie słowa w ramach przedstawienia teatralnego, odmienny status ontologiczny tekstu literackiego i teatralnego etc.

2. dr Małgorzata Sokalska: *Adaptacje, transfery i przekłady*

Pojęcie adaptacji – zmiany służącej dostosowaniu do nowych warunków – jest jednym z tych elastycznych terminów, które przynależąc do różnych dziedzin nauki wyjaśniają zjawiska o pozornie bardzo od siebie odległym charakterze. W komparatystyce adaptacja, transfer, czy też różne formy przekładu kreślą szeroki zakres badawczy związany z zagadnieniem przejścia (tematu, wątku, fabuły, motywu, gatunku, postaci, koncepcji ideowej, filozoficznej itp.) z jednego dzieła sztuki do innego. Głównym obiektem badań w ramach seminarium licencjackiego pozostaną klasyczne przypadki przekształcenia materiału oryginalnego w nowe dzieło sztuki (adaptacja tekstu literackiego w scenariuszu filmowym, libretcie opery, przekład językowy, transfer motywów między różnymi sztukami itp.). Celem zajęć jest uchwycenie mechanizmów tego typu zabiegów kulturowych, wspólnych różnym dziedzinom sztuki.

3. dr Jakub Koryl: *Kanony antyczne w literaturze europejskiej*

Tematem seminarium będzie trwanie tradycji antycznych. Zamiast jednak śledzić konkretne antyczne analogie i homologie w literaturze europejskiej będą nas interesować przede wszystkim zapisane w tej literaturze sposoby rozumienia i myślenia o tym, co klasyczne. Przedmiotem zajęć będzie zatem rekonstrukcja zmieniających się norm oceny tradycji oraz kryteriów przynależności do kanonu klasycznego i spełnianych przez niego funkcji. Jako takie seminarium ma na celu udzielenie odpowiedzi na dwa podstawowe pytania: „na czym polega i skąd pochodzi autorytet tradycji klasycznej?” oraz „dlaczego tak rozumiana, autorytatywna tradycja zakłada z konieczności swoje wielopostaciowe oddziaływanie, nie wyłączając nawet krytycznych i kwestionujących ją form recepcji?”.

Studia II stopnia (magisterskie)

Literatury porównawcze II stopnia (30h, zaliczenie z oceną)

semestr I:

1. prof. dr hab. Maria Korytowska (I sem.): *Paideia w literaturze, literatura w paidei*

Tematem zajęć będzie kwestia powiązań między ideą paidei (wychowania, wykształcenia, ukształtowania człowieka) a literaturą: pod pojęciem literatury rozumiem zarówno rozprawy filozoficzne (w szczególności antyczne, ale i nowożytne) jak i literaturę piękną. Paideia, jako zadanie, posługiwała się różnymi metodami, w tym literaturą piękną jako narzędziem (choć niektórzy starożytni kwestionowali pozytywną wychowawczą rolę literatury). Z kolei sama paideia stała się tematem licznych dzieł literackich, na różne sposoby podnoszących jej sens, cel i charakter. Przedmiotem dyskusji będą zatem zarówno teksty w sposób teoretyczny odnoszące się do kwestii paidei jak i - wybrane spośród znacznej liczby powstałych w ciągu wieków – dzieła literatury pięknej, prezentujące różne podejście do paidei, odniesionej zarówno do poszczególnych ludzi (ich formowania w oparciu o akceptowane wartości) jak i do zbiorowości (jej kształtowania, tworzenia kultury itd.).x

2. prof. dr hab. Elwira Buszewicz (I sem.): *Dialogi z cieniami. Przywoływanie umarłych poetów i bohaterów ich utworów w literaturze europejskiej (od Dantego do Brodskiego)*

Zajęcia poświęcone będą występującej w literaturze szczególnej formie spotkań intertekstualnych, polegających na próbie nawiązania dialogu z umarłym poetą, który wywarł jakiś wpływ na twórczość danego pisarza i umieszczeniu go jako bohatera w swym dziele. Pozwoli to rozwinąć refleksje na temat „uobecnienia” przez tekst, literatury jako dialogu, „kreowanej” historii literatury. Teksty, które zostaną wzięte pod uwagę, to m. in. Boska komedia Dantego, listy Petrarki, Rozmowy zmarłych Bernarda de Fontenelle oraz Ignacego Krasickiego, dialog Tassa z jego geniuszem pióra Giacomo Leopardiego, Listy do Horacego Andrew Langa oraz List do Horacego Josifa Brodskiego. Mogą się pojawić jeszcze inne utwory (np. Śmierć Wergilego Hermannna Brocha). W kontekście filologicznym znajdą się prace Juliusza Domańskiego (Tekst jako uobecnienie) oraz Dariusza Maleszyńskiego (Człowiek w tekście).

3. prof. dr hab. Roman Dąbrowski (I sem.): *O znaczeniu i urokach rokoka w sztuce, obyczaju i literaturze. Wybrane problemy z oświeceniowej kultury francuskiej i polskiej*

Punktem wyjścia zajęć będzie próba wyjaśnienia, czym było rokoko, a także co stanowiło jego ideowo-światopoglądowe podłoże (m.in. rola takich zjawisk, jak deizm, libertynizm) i w ramach jakich form życia społeczno-obyczajowego się rozwinęło. Następnie przedmiotem uwagi będą konkretne i – to zostanie wyeksponowane – różnorodne przejawy tego nurtu, głównie w sztukach plastycznych i w poezji, uobecnione w wybranych dziełach francuskich i polskich okresu oświecenia. Kluczowe będzie pytanie, co pozwala uznać za rokokowe zjawiska odmienne, ze względu zarówno na odmienną form wyrazu (np. w literaturze i malarstwie), jak też różnice w zakresie użytych środków w ramach tej samej dziedziny (problem zróżnicowania tematyczno-stylistycznego poezji traktowanej – czy słusznie? – jako rokokowa). W trakcie całego cyklu zajęć obecny będzie problem miejsca rokoka w kontekście innych artystycznych prądów epoki, analogii między rokokiem francuskim a polskim, wreszcie „uroku” dzieł rokokowych dla dzisiejszego odbiorcy.

4. dr hab. Jarosław Fazan (I sem.): *Polska i światowa literatura najnowsza - lektury porównawcze i kontrastowe*

Podstawowym celem jednosemestralnego (30 godzin) warsztatu są równoległe lektury najnowszej polskiej i światowej prozy (w przekładach obecnych na polskim rynku wydawniczym), umożliwiające orientację w zakresie praktyki fenomenu literatury światowej na gruncie polskiego życia literackiego ostatnich lat.

Wprowadzeniem będzie ustalenie dzisiejszego zakresu pojęciowego i problemowego literatury światowej na podstawie analiza wybranych szkiców z „Tekstów Drugich” nr 4/2014 (F. Moretti, D. Damrosch, P. Czapliński) oraz fragmentów książki P. Casanova, Światowa republika literatury (WUJ 2017).

Kolejne spotkania poświęcone będą lekturze konkretnych utworów w konstelacjach krytycznych (recenzje, notki, eseje, wywiady zarówno prasowe, jak internetowe).

W ciągu kursu możliwa wydaje mi się lektura pięciu par – dzieło polskie oraz przekład utworu zagranicznego, reprezentujących różne gatunki i typy prozy. Ustalenie konkretnej listy dzieł zakłada rezygnację z dzieł już wcześniej na innych kursach przeczytanych, a także poszukiwanie w kręgu książek opublikowanych w ciągu ostatnich kilku, kilkunastu lat.

Warunkiem zaliczenia będzie – poza obecnością i przygotowaniem ustalonych lektur – „recenzja porównawcza”, czyli krótki (8-10 znormalizowanych stron) szkic omawiający dwa wybrane dzieła – polskie i tłumaczone, dobrane samodzielnie według wskazanego przez Autorkę (-a) klucza problemowego.

Wśród możliwych propozycji:

Z. Smith, *Swing Time* – J. Kamiński, *Tylko Lola*

J. Andruchowycz, *Leksykon miast intymnych* – A. Stasiuk, *Jadąc do Babadag* lub *Wschód*

J. M. Coetzee, *Elizabeth Costello* – O. Tokarczuk, *Dom dzienny, dom nocny* lub *Bieguni*

J. Marias, *Tak się złe zaczyna* – J. Pilch, *Wiele demonów*

J. Barnes, *Wymiary życia* – T. Różewicz, *Matka odchodzi* lub I. Iwasiów, *Umarł mi*

M. Amis, *Strefa interesów* – I. Karpowicz, *Sońka*

R. Calasso, *Pawilon Baudelaire’a* – M. Bieńczyk, *Przezroczystość*

S. Hustved, *Świat w płomieniach* – W. Szostak, *Wrózenie z wnętrzości*

5. dr hab. Dorota Jarząbek-Wasyl (I sem.): *Od rękopisu do przedstawienia. Teatr XIX wieku w świetle krytyki genetycznej*

Zajęcia będą poświęcone teatrowi XIX wieku oglądanemu z perspektywy dokumentów, które ów teatr wytwarzał (przede wszystkim egzemplarzy suflerskich, inspicjenckich i aktorskich). Spróbujemy przyrzeć się widowisku uchwyconemu in statu nascendi, a zarazem złamać szyfr, jakim posługiwali się ludzie sceny zapisując żywy tok poszukiwań, dylematy i stadia pracy nad przedstawieniem.

6. dr Małgorzata Sokalska (I sem.): *Opera w kulturze*

Dzieło operowe jednoczy w sobie inspiracje płynące z rozmaitych sztuk (muzyka, literatura, malarstwo, taniec itp.), a jednocześnie wybrane reprezentacje gatunku posiadają dużą siłę oddziaływania na inne sfery kultury. Zajęcia zostaną poświęcone analizie i interpretacji wybranych dzieł operowych w tej dwoistej perspektywie: jako syntezy doświadczeń kulturowych (źródła, libretto jako adaptacja, okoliczności historyczne i kulturowe wpływające na kształt dzieła) oraz jako źródła dalszych kulturowych dialogów (operowe reminiscencje w innych tekstach kultury, ślady i przetworzenia).

7. dr Wojciech Ryczek (I sem.): *Ironia – retoryka, filozofia, literatura*

Ironia podobnie jak wiele pojęć ze słownika antycznej sztuki wymowy (takich jak chociażby topos, trop, figura, metafora, metonimia, synekdocha) nie daje zamknąć się w sztywnych granicach wyznaczonych dla określonej formy wysłowienia. Od samego początku retoryki jako ogólnej teorii dyskursu pozostaje ona zarówno tropem (znaczącym odkształceniem konwencjonalnego znaczenia słów), jak i sposobem (strategią) konstruowania wypowiedzi. Rozpoznanie retorycznej genealogii ironii (definicje tropu, związki z alegorią, figury ironii:

antyfraza, apofazja, paralipsa, charientyzm, sarkazm) umożliwi prezentację wybranych współczesnych koncepcji tropu ironicznego (D. Kaufer, V. Jankélévitch, L. Hutcheon, C. Kerbrat – Orecchioni, P. de Man).

Przedstawione zostaną i omówione główne założenia ironii Sokratejskiej (iluzja, gra i symulacja jako droga dotarcia od prawdy) oraz ironii romantycznej (F. Schlegel: permanentna parabaza). W kręgu poruszanych na zajęciach zagadnień znajdą się również związki ironii z parodią, groteską i persyflażem. Traktując tę wielokształtną figurę myśli zarówno jako ogólną teorię znaczenia („ironiczne odwrócenie”), jak i formę interpretacyjną („coś innego w słowach, coś innego w znaczeniu”), ukazać będzie można najpełniej funkcjonowanie ironii na przykładzie lektury i interpretacji wybranych tekstów (Homer, Horacy, Montaigne, Cervantes, Diderot, Krasicki, Słowacki, Norwid, Mann, Szymborska).

semestr II:

8. prof. dr hab. Grażyna Stachówna (II sem.): *Filmowe adaptacje dzieł literackich, czyli ekwiwalenty, konkretyzacje i twórcze zdrady*

Zajęcia zostaną poświęcone analizie związków istniejących pomiędzy literaturą i sztuką filmową. Podstawą rozważań staną się wybrane koncepcje teoretyczne na temat problemów adaptacji. Natomiast działania interpretacyjne skupią się na omówieniu rozmaitych praktyk adaptacyjnych stosowanych przez scenarzystów i reżyserów filmowych przenoszących na kinowy ekran dzieła literackie należące do różnych poetyk i gatunków.

9. prof. dr hab. Maciej Urbanowski (II sem.): *Gest śmiechu w literaturze nowoczesnej*

Gest śmiechu w literaturze nowoczesnej - celem warsztatów jest dyskusja nad różnymi przedstawieniami oraz interpretacjami śmiechu w polskiej i europejskiej literaturze nowoczesnej polskiej oraz europejskiej na wybranych przykładach (m. in. poezja Leśmiana i Chlebniowa, powieści Andrejewa i Kundery, dramaty Gombrowicza). Śmiech będzie tu rozumiany jako temat a zarazem jako wyraz pewnej, niejednoznacznie ocenianej postawy wobec świata.

10. dr hab. Katarzyna Mroczkowska-Brand (II sem.): *Obecność nieobecnych w pokolonialnych wariantach synkretyzmów kulturowych (współczesna literatura światowa)*

Obraz kultury synkretycznej i pokolonialnej (w tym kultur ginących) we współczesnej literaturze światowej , na przykładach powieści z Ameryki Południowej i Północnej, Karaibów, Indii i Afryki. Odślanianie korzeni konfliktów i wzajemnych uzależnień (sploty miłości i nienawiści) obecnych w dziedzictwie kulturowym wyżej wspomnianych obszarów . Analiza i interpretacja powieści z różnych odmian realizmu, w tym magicznego i animistycznego, przesyconych czarnym humorem i humorem przetrwania, spełniających funkcje współczesnej odmiany tragedii i groteskowego tragikomizmu. Komparatystyczne spojrzenie na prozę takich pisarzy jak Juan Rulfo, Gabriel Garcia Marquez, Louise Erdrich, Toni Morrison, Chimamanda Ngozi Adichie, Junot Diaz i Michelle Cliff.

11. dr hab. Iwona Puchalska (II sem.): *Muzyka w liryce europejskiej XIX i XX wieku*

Zajęcia analityczne, poświęcone sposobom istnienia dzieła muzycznego w utworach lirycznych powstałych w XIX i XX wieku. Obserwacja różnych typów poetyckiej funkcjonalizacji nawiązań muzycznych będzie połączona z refleksją kontekstową, zarówno muzykologiczną, jak i poetologiczną, prowadzoną w perspektywie komparatystyki interdyscyplinarnej, z uwzględnieniem złożenia i celów ujęć intersemiotycznych. Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie pozytywnej ceny z pisemnej pracy egzaminacyjnej o charakterze analityczno-interpretacyjnym.

12. dr Jakub Czernik (II sem.): *Literatura nomadyczna: podróż - przekład - migracja – światowość*

Klasyfikowanie, hierarchizowanie, przypisywanie, porządkowanie to jedne z podstawowych gestów wykonywanych przez badaczy literatury, zaś do najważniejszych kategorii wyznaczających ramy i porządek literatury należy jej związek z określoną przestrzenią i wspólnotą (zwłaszcza narodową). Zajęcia poświęcone będą literaturze (określonym autorom, poszczególnym dziełom i zjawiskom literackim), która wykracza poza własne miejsce w przestrzeni, zasiedlając ziemię niczyją, przenikając na obce terytoria, tworząc przestrzenie nowe, pozostając w nieustannym ruchu ponad granicami. Posiłkując się wybranymi pracami komparatystów i teoretyków literatury badających inne niż narodowy wymiar literatury (m.in. Emily Apter, Rebecca Walkowitz, David Damrosch, Gayatri Spivak, Harold Bloom, Jonathan Culler, Tadeusz Sławek) przyjrzymy się literaturze przemieszczenia, od Herodota po *Biegunów* Olgi Tokarczuk i *Drzwi na Zachód* Mohsina Hamida, zadając pytania o to, jak wyjście z ram narodowych staje się możliwe dzięki podróży, przekładowi, migracji i światowości / globalności.

13. dr Lidia Grzybowska (II sem.): *Satyra i parodia w literaturze*

Celem kursu jest prześledzenie rozwoju satyry jako gatunku literackiego oraz analiza strategii parodystycznych obecnych w kulturze i literaturze dawnej – ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu historycznego. Przedmiotem zainteresowania jest przede wszystkim literatura do XVIII wieku włącznie, choć obecność pewnych wątków obserwować będziemy również na przykładach literatury XIX i XX-wiecznej, dlatego obok dzieł autorów takich jak Arystofanes, Horacy, Juwenalis, Lukian, Geoffrey Chaucer, Ubayd Zakani, François Rabelais, Miguel de Cervantes y Saavedra, Jonathan Swift czy utworów anonimowych twórców parodii średniowiecznych i staropolskich (aż do czasów saskich) pojawią się również utwory Tadeusza Boya-Żeleńskiego, Juliana Tuwima, Ambrose’a Bierce’a, Karela Čapka czy Sinclaira Lewisa. W czasie trwania kursu nacisk zostanie położony nie tylko na interpretację wybranych tekstów, ale również na poznanie okoliczności, w jakich te utwory powstały, bowiem bez analizy kontekstu historycznego niemożliwe jest zrozumienie mechanizmów działania satyry i parodii.

14. dr Joanna Winiewicz-Wolska (II sem.): *Rzeczywistość i symbol w malarstwie dawnych mistrzów. Meandry interpretacji obrazów*

„Sztuka malarska jest naśladownictwem rzeczy widzialnych” – pisał Kwintylian i pogląd ten reprezentowali myśliciele, filozofowie, teoretycy sztuki, pisarze i artyści, od starożytności po wiek XIX. Dzieło sztuki miało oddziaływać na zmysł wzroku, malarze okresu renesansu

poszukiwali technicznych możliwości wiernego odwzorowania natury poprzez studia nad perspektywą i optyką (Filippo Brunelleschi, Leonardo da Vinci); dla Leone Battisty Albertiego dzieło sztuki miało być przede wszystkim utworem narracyjnym, przedstawieniem historii. Ale opis natury miał także kierować uwagę i myśl widza na rzeczywistość ponadmysłową, niewidzialną – w antyku greckim i rzymskim była to mitologia, w chrześcijaństwie świat pozaziemski. Realistyczna forma służyła przekazaniu symbolicznych treści. Wyobrażeniu tego, co niewidzialne służyły symbole, alegorie, personifikacje – Erwin Panofsky pisał o „ukrytym symbolizmie”, Ernst Gombrich – o „tropieniu symboli”. Rozszyfrowanie tej symboliki, odczytanie przekazu zawartego w wybranych dziełach sztuki, głównie malarstwa, ich interpretacja w kontekście historycznym, filozoficznym, literackim – będą stanowić przedmiot zajęć.

Na ocenę końcową składać się będą:

- przygotowanie referatu na temat wybrany spośród kilkunastu propozycji
- aktywne uczestnictwo w zajęciach – m.in. udział w dyskusji na konkretny temat (tematy poszczególnych zajęć zostaną podane na pierwszym spotkaniu)
- obecność na zajęciach (nie więcej niż dwie nieusprawiedliwione nieobecności)

Inne kursy:

Seminaria magisterskie (I rok): dr hab. Iwona Puchalska, *Wpływ w literaturze*

Zajęcia zogniskowane wokół pojęcia wpływu w literaturze, ujmowanego zarówno w perspektywie teoretyczno-literackiej, jak i analitycznej, poświęcone opisowi rozmaitych jego przejawów: eksplicytnych, domyślnych, maskowanych. Refleksja nad tym zagadnieniem połączona będzie z rozpatrywaniem problemów takich jak oryginalność tekstu literackiego, jego wartościowanie, jego opis literaturoznawczy w perspektywie immanentnej i porównawczej.